

Románia és Csehszlovákia geopolitikai helyzete

Ha a román politikai fennhatóság alá tartozó területek hegy- és vízrajzi térképét szemléljük, azonnal észrevevesszük, hogy Románia közepén, határtól-határig, egy száz-százötven kilométer széles hegylánc, a **Kárpátok hegylánca** húzódik. A hegyek átlagos magassága ezer méter, de a csúcsok gyakran kétezer méter fölé emelkednek. Ez a hosszú és széles hegység elválasztja egymástól Románia három nagy tartományát: Erdélyt, Moldvát és Havasalföldet (Valachiát).

Erdély a Kárpátok ölében fekszik és a másik két országrésszel csak néhány magasan fekvő hágón és szoroson át érintkezik. Ezzel szemben nyugat felé teljesen nyitott és a Magyar Alföld felé tájékozódik. Ez irányban futnak folyói is: A Szamos, Kőrös és a Maros, melyek valamennyien a Tiszába öntik vizüket. A földrajz sugalmazása szerint tehát Erdély a Magyar Alföld államába tartozik.

Erdélyt mi magyarok magunknak követeljük az említett földrajzi adottság miatt, valamint történelmi, népi és politikai érvek alapján. A történelem folyamán ez a tájék több mint ezer évig a Magyar Királyság szerves része volt. Az anyaország területéről a trianoni béke szakította le és kapcsolta Romániához. A második világháború idején északi fele egyidőre visszatért, hogy 1947-ben a párizsi béke ismét Romániának ítélje oda.

Erdély földjén magyar nyelvű néprészek már az ókorban megtelepedtek és azok leszármazói — folyton újabb jövevényekkel gyarapítva — mind a mai napig folyamatosan ott élnek. Létszámuk mintegy három millió, az összmagyarság közel egyötöd része. Románia az erdélyi őslakó magyarsággal szemben asszimilációs politikát folytat, tőlük az ember legegységesebb jogait is megvonja, és igyekszik őket az ország nem-magyarlakta tájain széttelepíteni. Az erdélyi magyarokat a román politika létükben fenyegeti.

Románia széthúzó három tartománya: Erdély, Moldva és Havasalföld. — A Kárpátok hegylánca kijelöli Erdély helyét Közép-Európa politikai felépítésében.

Moldva Románia északkeleti tartománya, a Kárpátok külső oldalától a Szovjetunió határáig terjed, aránylag keskeny földszáv, Oroszország felé teljesen nyitott, nincs rajta semmi természetadta védekezési lehetőség. A Havasalfölddel is csak egy kis darabon érintkezik, a **Foksáni kapuban, Galac és Foksáni között**. Ez a kapu stratégiai szempontból nagy jelentőséggel bír, mert háborús konfliktus idején a rajta való közlekedés **kis erővel megbénítható**.

Valachia, a harmadik román fennhatóság alá tartozó országrész szerencsésebb földrajzi alakulat: északi határa a Kárpátok vonulatára támaszkodik, délen az Al-Duna széles árka védi, kelet felé pedig a Duna torkolata táján elterülő hatalmas mocsarak. Csak éppen Moldvával való határvonala bizonytalan. Valachia a román gazdasági élet központja. Ott van az ipar, kereskedelem, közigazgatás stb. vezérlő tája.

Románia belterületének geopolitikai felépítését vizsgálva, láttuk sok hátrányát, minden tartományának más irányba való tájékozódását. Nincs olyan erős vonzású vidéke, mely az összetartozást világosan kifejezésre juttatná. Így az ország könnyen szétesik történeti tartományaira és elveszti függetlenségét. Mindezért Románia nem tud olyan katonai erőt kifejteni, amely területével és népességével arányban állna. Emiatt van az is, hogy hosszabb ideig nem tud ellenállni s **háborúba csak akkor avatkozik be, amikor valamelyik hadviselő fél már kierőszakolta a döntést**.

Súlyosbítja Románia geopolitikai helyzetét az a körülmény, hogy a Kárpátokon kívül eső területe, a „Regát”, a hatalmas Orosz Birodalom dél felé irányuló stratégiai törekvésének útvonalában fekszik. **Oroszország évszázados törekvése ugyanis az, hogy a Regátot és a Fekete-tenger körül elterülő síkságot bekebelezze, és azon szláv többséget alakítson ki. A román alföldek elszlávításával lehetővé válna a déli szlávokkal közvetlen összeköttetést létesíteni és így megbízható háttérrel teremteni az orosz stratégiai útvonalak mentén. Oroszország ezirányú politikáját még Nagy Péter cár (1682-1725) fogalmazta meg, s az ország mindenkori vezetői minden alkalmat megragadnak arra, hogy a déli útvonalról a nem-szláv lakosságot eltávolítsák. Ebből elég világos, hogy Romániát ez oldalról életveszély fenyegeti.**¹

A geopolitika útmutatása szerint a nagytávlatú román külpolitikának legfőbb célja a szláv veszéllyel szemben való védekezés kellene legyen, ami az egyetlen nem-szláv szomszédjával, Magyarországgal való legszorosabb együttműködést teszi szükségessé. E kristálytisza

útmutatás helyett mit látunk? Azt, hogy az utóbbi száz esztendőben a román külpolitika eltért országa hivatásától és a mindenkori konjunktúrához igazodott, pillanatnyi sikereket keresve. Jellemző erre az eltévelyedésre 1956, a nagy magyar felkelés ideje, amidőn Románia passzivitása még a nem-szakértőket is megdöbbenetette. A konjunktúrához való igazodást más esetben is látjuk. Románia 1916-ban egy hirtelen mozdulattal hátbatámadta addigi szövetségését, az Osztrák-Magyar Monarchiát. A két világháború között a francia vezetésű Kisan-tanttal kötött szövetséget, majd aztán Hitlerrel kacérkodott, hogy 1944-ben azt is hátbatámadja, amikor az oroszok fegyverei már elérkeztek Románia határaihoz.²

A románok az orosz hatalommal való összekapcsolódásukat természetes szövetkezésnek tekintik, s annak elmélyülésével párhuzamosan

Ne menj el innen!

Pali fiamnak

Túl a hegyeken tág a horizont
Vidám mezőkre tűz a napsugár,
Itt felhők fedik mindig az eget
s utadba bozót, komor szikla áll.
Mégis... ne menj el, maradj itt fiam!

Ott minden álmod valóra válnék,
Álmokkal szépítjük itt a valót...
Mosolyt álmodunk a gyermekarcra
s a búzaföldre vidám aratót.
Mégis... ne menj el, maradj itt fiam!

A bús Ég alatt véreid élnek:
Magyar könny, sóhaj, magyar gond, bánat.
S ha sziklát nem is gördíthet karod
a bozótton át ösvényt... azt vághat!
Ne menj el innen, marad itt fiam!

Kis faluk mellett kicsi temetők...
Benne apáid s anyáid pora...
Visszahúzzák a holt szívek szived
bárhová mennél — hidd el — bárhova.
Ne menj el innen, marad itt fiam!

Ne menj el innen s ne menjen senki,
ki bátor, erős, dolgos, fiatal.
Erdély bércein, a könnyek nyomán
hadd csendüljön meg egyszer a kacaj!
Ne menj el innen, maradj itt fiam!

L. Ady Mariska

(Megjelent Erdélyben 1929-ben, a
„Szilágyság” című újságban.)

Nyugattól fokozatosan elfordulnak. Az oroszok Romániába való bevonulásukkor fogadták Jusztinián pátriarkát, aki megígérte, hogy papságával együtt az orosz törekvéseket fogja támogatni. Ennek fejében engedélyt kapott a görögkatolikus nyugati tájékozódású egyház megszüntetésére, illetőleg a görögkeleti egyházba való beolvasztására, ami meg is történt. A román intelligencia, amely megelőzőleg a fasiszta Vaszgárda fellegvárá volt, követte a papság és katonaság példáját és tömegesen beléptek a kommunista pártba. Ma az orosz-román együttélés Románia külpolitikájának tengelye. **A román népességben nem él a nemzeti érdekek, szabadságnak és függetlenségnek az a vágya, amely más népeket, mint a magyart is, bukásában is nagyra tesz. Romániában az emberek ideálokért nem mennek háborúba, távolabbi nagy célokért nem halnak meg.**

Csehszlovákia. — Csehszlovákia geopolitikai helyzete kényesebb mint Romániáé. Ez az ország Közép-Európában fekszik, földje mintegy ezer kilométer hosszúságban elnyúlik kelet-nyugati irányban. Szélessége azonban aránytalanul keskeny, kelet felé fokozatosan száz kilométerre csökken. Vegyes lakosságára utalva neve inkább lehetne „Cseho-Germano-Szlováko-Hungaro-Ruthénia”.

Hogyan történt meg, hogy egy ilyen furcsa földrajzi alakú ország létrejöhetett? Tisztán és kizárólag a Masaryk és Benes által vezetett külföldi propaganda eredményeképpen, minden történelmi előzmény nélkül, hamis adatok és gátlástalanul megtévesztő értelmezések alapján.

Ilyen születési bizonyítvány láttán nevezte a német propaganda Csehszlovákiát „összehazudott” államnak. Csehszlovákia összetartó politikai és katonai ereje minduntalan egzisztenciális problémákkal volt kénytelen viaskodni, mert rossz földrajzi és népi felépítése miatt a törésvonalak mentén az ország széthullással fenyegetett, — ami meg is történt több ízben.

Csehszlovákia nemzetközi helyzetének az a legjellemzőbb vonása, hogy az állam teste nyugaton mélyen belenyúlik a német népességű területbe, hosszú déli oldalán pedig a magyar népességű tájakba. Hogy életben maradjon, kényszerhelyzetében mindig szüksége van arra, hogy Európa vezető hatalma támogassa, behódolása árán.

Ez a támogató hatalom előbb Franciaország volt, azután pedig a Szovjetunió. **Csehszlovákia geopolitikai helyzete és Nyugat-ellenes magatartása miatt jelen formájában nem alkalmas arra, hogy Közép-Európa új felépítésében részt vegyen.**

¹ Az 1944-ben bekebelezett Beszarábiában 1955-ig az oroszok a nem-szláv lakosságból 450.000 egyént távolítottak el, akiket oroszországi telepésekkel pótoltak. E művelet eredményeként ma másfél millió nem-szláv áll szemben kétfélmillió szlávval. A terület máris szláv többségűvé vált.

² A román oportunizmus történelmi gyökereit vizsgálja Siculus, a *Nyugati Magyarország* 1953 május-júniusi számában. — Lásd még az *Est et Ouest C.* folyóiratot (Párizs). Összefoglaló munka Fejtő Ferentől francia nyelven (*Histoire des démocraties populaires*, Párizs 1952).

Csehszlovákia a két háború között a német és magyar lakosság jelzésével